

ივმარი

გაჭირის დანაკარგი და... დასაძლად უნდა მკამრონ: თხოვონ რეაქციას, ახალ-გეოგრაფიკურად... ლი 23, მ. ხელ-ეკლის სავაჭროს, გოლონის პოსტქუტი, ცენტრალურსა და გრეტურის წიგნების მაღაზიას.

1877-1887 წელიწადი

საზოლიტიკო და სოლიტერატიურო გაზეთი

1877-1887 წელიწადი

დღისასჯალის ბაჟო შემადგინო მომარაი ბაჟომა საშაბათი, 24 მომარაი

ტფილისი, 20 ნოემბერი

ჩვენს ცხოვრებაშიც სასოფლო მასწავლებლებს თან-და-თან უფრო და უფრო საპატიო ადგილი და მამულებული მნიშვნელობა ეძლევათ. აი, ამიტომაც საჭიროა საზოგადოება ჩაუკვირდეს მასწავლებელთა მდგომარეობას, რომელიც ბიზნესში არ არის. მართალია, რას წარმოადგენს დღეს სოფლის მასწავლებელი. წარმოადგინეთ, ახალგაზრდა, სოფლისგან ასევე და კეთილის აზრით გატაცებული კომპოზიციის, რომელიც რთულს და მძვინვარებს საჭიროებს, და მიმართება, უმეტესს ნაწილად, სოფლისადაც, უკიდურესს თითქმის ერთი-ერთს დამპყრობის სინაზილისას. იქ მასწავლებელი გაღვივებულია გაუძდვებს მოზარდ თაობის წრფინებს და სწავლასა და აგრეთვე არა ნაყვანებს უნდა ეცადოს, რომ სახელი მასწავლებლისა განადგომას და განადიდებოს, რადგანაც ამ საშუალებით შეუძლიან ხაფინს ნდობა მოსპობის სწავლა-განათლებლას, მართლაც, სოფლებში მასწავლებელი უკრძალობს არა მარტო როგორც მოზარდ თაობის მშობრდელს და გამორთენელს; მასწავლებელს, თუ იმის სოფლებელთა სიყვარული და ნდობა დაუშნას უნდა, სოფლებელი მიჰპარავს ხოლომე ყოველს გაჭირვებაში გინ-

და თუ არა, მასწავლებელმა ზოგჯერ რიგიანი დარღვება უნდა მსცეს, ზოგჯერ მკურნადიბაც უნდა გასწიოს, და ზოგჯერ უნდა იყოს სოფლის სახლის წინ გაძლიად, ერთის სიტყვით, სოფლის მასწავლებელი და დანიშნულება მარტო მასწავლებლობა არ არის, არამედ იგი ბევრად უფრო რთული და მრავალ-ფეროვანია. ეს ასეა, მაგრამ, სამუხაროდ, საზოგადოების უმეტესობას მასწავლებლის მოვალეობად და დანიშნულებად მხოლოდ მასწავლებლობა მიაჩნია, მხოლოდ იმისთვის, რომ კანონი მასწავლებელს ავადებს მარტო სახლის თაობის გაწირვასა. ჩვენს რიგოვი აზრის ის არის, რომ მასწავლებლის მოვალეობა მოქცეულია მხოლოდ ოთხ კვადრატს შუა და ამის გარეშე არავითარი საქმე არა აქვს.

ამიტომაც მასწავლებლებს მხოლოდ ამ თვის კვადრატისთვის ვამბავთ; ზოგჯერ იმათ ეძლევათ დიადაც შესაფერის სწავლა-ცოდნა მარტო მასწავლებლობისთვის, მაგრამ როცა სოფელში შეიანს, სოფელი, ხალხი მასწავლებლობას არა სჯერდება და სხვა წინეობით მოვალეობას ავადებს ხოლომე. ამ რთულს წინეობის მოვალეობას, რომელსაც თვით ცხოვრება ავადებს, ზედ დაურთეთ მასწავლებელთა შევიწროებული მატერიალური მდგომარეობა და თქვენ მიხედვით, რომ ცხარე მიწებზე, ესე იგი, იგი რთული მოვალეობა და თან მატერიალური

გაჭირვება სხვათა შორის იმის მიწეზნა, რომ ზოგი დიადაც კარგად და ზოგიერთს მასწავლებელი იძულებულია თავი დასწიოს ერთხელ კისრად ადგილს საქმეს და სხვა რამეებსავე მოაფაროს და შეუღებეს.

მდგომარეობა, არამედ სოფელსა და მასწავლებლის შუა გაიკვლიდა მკვადრი ხელი. მასწავლებელი თავის ცხოვრებით უფრო დაუსალოდებდა ხალხს, უფრო ნათლად წარმოადგენს იმის საჭიროებას და ეს ხომ კიდევ უფრო ასწებს მასწავლებლის მნიშვნელობასა და მოვალეობას. მით უფრო საჭიროა ამ გარემოებას ჩაუკვირდეს მეთვალყურე, რომ ჩვენში ჯერ-ჯერობით, თუ არა ვცდებით, ღმარაი არც-რა ჩამოვარდნა იმ-ზედა, რომ განაზიერად შემოინი, პრაქტიკული სწავლა-ცოდნა, მაგალითად, ცოტა რამ სამუხარუნო და სამკურნალო სწავლა; ზოგი იმ აზრისა, რომ მასწავლებელი უნდა მიეცეს მეტი ნივთიერი ჯილდო სამსახურისთვის და სხვ. და სხვ. ზოგი იმ აზრზე დგას, რომ მასწავლებელთა მატერიალურ მდგომარეობის მოსამჯობინებლად სჭირია დარიცხვების იმით მაჩონა. ამის თაობაზე დღეისათვის ჰქონათ ამას წინად შეტერბურებს, საეკონომიო საზოგადოებაში. უღაპარანათ იმაზე, თუ რამდენი და რა მიწა დაურიგდეს მასწავლებელს, — სანდა-სათიერი, სახადო, თუ საბოხუნე.

ასალი ამბავი

ტფილისში ძლიერ გამოვლენულია სასტუმრო და წერილობითი მებღალანი ოთახები, სადაც მუსიკას, რაც ძალია და ხერხი აქეთ, სტარტევერ ყოველის მხრით. იგივეთადა იპოვნით ტფილისში იმისთადა სასტუმროს, რომელმაც წამსწელი მდგომარეობით დღისა და ღამის ქორა არ გადახდებინოს, თუნდ ნახევარიც, და თუ ქორის შუაგულში ხალხით სავსე სასტუმროს პატრონები, რომ მგზავრს ერთობლი მანეთი მაშველებული გამოსცილონ, ამის გამო ტფილისის წერილობით მდგომარეობის მდგომარეობაზე მუდმივ დაუსრულებელი აყულ-მაყალია და ჩხუბი, საქორა

ვალენტონი

საინო მომარაი
მქსამ დაუკანას თხოვლებადმ
(ნაძვლი ამბავი)

ეს ამბავი, რომელიც ჩვენ გინდა მოუთხრით მეთევლებს, კარგად ილის ნის ამბავი, იქნება ბო-და-ითი, ორობო წელიწადი მას უკან. შეიძლება, დღესაც არა გვეცოდნოდარა ამ ამბავისა, მაგრამ ერთმა, თითქმის სრულიად მოულოდნელმა შემთხვევამ გამოაწკარავა ყოველმე და ქვეყანაშიც შეიტყო საკვირველი და საოცარი ცხოვრება და მოკალაქობა საუფლის არტისტისა, საინო მოესარისა.

ლოენენას, ესამუხრობოდენ ცენას, დღეს, ღვთის მადლი, დროება გა-მოიცვალა და იმათ, ინც მიმიუნებად მიანდათ, ვინუდეც ამბობდენ, რომ მხოლოდ საზოგადოების ქაყოფილებსათვის იპაჩევიან და იგრობიან სენენუდო, დღი სახელი და პატივი ღიმიცვილებს.

ყოველად საინო და კლტური კაცი, საესენი ყოველის სიკეთითა და მადლით, ბევრნი მოიპოვებოდენ არტისტებს შორის, ისეთი კაცი, რომ მელნიც თემ-მოსწონებოდა ჰყავს დღეს კაცობრიობას, აი ასეთი საინო და მადლიანი კაცი იყო ჩვენი კეთილი მოესარიც.

სხოვანი. მართალია, მოესარი ღვინო და უხერხული კაცი იყო, მაგრამ მანერბოტი კარგი ჰქონდა. ერთის სიტყვით შეყვარდნი, რომ კარგად იყო აღზრდილი და ამ კარგად აღზრდის გამო არ აპარებდა თავშობას იმ როლებში, რომელშიც ტეტურები მდგომარეობა მოკრბებულია ხოლომე თვით ატორისადავე. მოესარი კარგი რამ იყო, როცა უნდა გამოეტანა ან მამულიერი სიყვარული და გულგებლობა, ან მისხანება და ქება-ქუხილი მოხუცის მამისა. კარგად იყო გავარჯიშებული, როგორ წარმოეთქვა ყველა, ან როგორ ცხატეგინება დაწამული თაობის შემკვეთი ზეილიათვის. არ-ერთხელ აუტივრება და აუკეთიქეთობია მოესარს მყურეებულ საზოგადოება თავის გრძნობით სუსევ და გატყუებოლის თანამოხლობა.

როცა მამა კვდება ამ პიესაში და მოესარი იტყუა ბოლომე იმის უკანასკნელს სიტყვებს: ჟინდის წერა ყოპარბაზისა ჯგოვლიათის კარგებზე წარწერილობა, საზოგადოებას თან-წარიცემოდა და შიშის კანკალი ბიგნდა ხოლომე.

